

עין משפט ונר מצוה

לֹא אֶמַּי פִּטְרִי מֵהִלָּמָה טוֹמְאָה לְעַמִּי:
לֹא בִּמְיִי שֶׁסֶּהֱלַס חֵ:
לֹא גִּמְיִי פִּיִּי מֵהִלָּמָה מִקּוֹלָת הַלֵּלֶה חֵ:

שיטה מקובצת

אל בלע טבעת (בהמה) טמאה כו'. גיב' עי' תוספות מנחות ס"ט ע"א: **ב** מבליע טהרה שבו מליטמא שיש חומר בארור **ג** ואע"פ שמיטמא בלא צמיד פתיל אדם שבלעיו טומאה שבתוכו: **ד** ולא כתיב כבוס בגדים וכתיב והאוכל בבית יכבס: **ה** ואוכל דמיטע דלא מטמא: **ו** הרי הן כמותיו בחורב וליטמא. גיב' גיא ברשי"כ"י הרי הן כמותיהם בחיבה וליטמא כו'. תימה מה בכך דמ"מ פריך שפיר: **ז** וי"ל דהרם גמי דחורב טהור. גיב' משום דבית הסתרים הוא ע"כ: **ח** מציל על טהרה שבתוכו מליטמא חורב של אדם: **ט** שהיא טהורה בהיסתוב וב' וי"ל דעבידן ק"י:

א נראה דג"ל מבלע טהרה שבו מלטמא ע"י צמיד פתיל ואמ"ס שיש חומר שמיטמא מאוירו אדם שמבלע וכו'.

רבינו גרשום

אדם שמציל על טומאה שבתוכו מליטמא. כדאמרי' דאכל סמך לשקיעת החמה אע"פ לא מטמא הגוף אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו אע"י שנטמא לאחר שבלע טבעת טהורה שאינה טמאה בתוך הגוף: מה לכלי חרש שאינו מטמא מגבו. כלומר דין שמציל על טהרה שבתוכו שאינו מטמא מגבו: אגן מחורב קאמרין. כלומר ומחורב אינו קל כלי חרש מאדם כשם שאדם מטמא מחורב כך כלי חרש מטמא מחורב ואע"פ"י מציל על הטהרות שבתוכו וק"ו כדקאי טקא. אדרבה כלי חרש מחורב בנחתותא קא אתי כלומר אדרבה כלי חרש חמור שכן מטמא מאוירו שציל על טהרות שבתוכו: בלוע דלמטה מנא לן. כל' אשכחן שבלעו דרך פיו הטומאה כדאמרין לעיל (האובל) [אבל] בלוע דלמטה שבלעו דרך שתי מנלי טומאה בלועה אינה מטמאה: ומה למעלה שאינו כו'. כלומר מציל מליטמא אחרים שציל על למטה עיכול למטה כו'. כלומר ולא ק"ו כלומר וחשוב כיון אינו דין שמציל שלא יטמא: וכלום עושה עיכול למטה כו'. כלומר ולא ק"ו ולא מדאורייתא ומחמיר רבי יהודה לטמא מיד משום דלין הטומאה צאה להם מכה האדם: **אמר רבא** תרוייהו תנגהי. לאו מטומאה בלועה פריך דרבה גמי כשם קאמר משמע שגם לרבה היה פשוט מתוך המשנה אלא מטהרה בלועה פריך דטהרה גמי מנן כמו טומאה ולמה פשוט לו זה יותר מזה:

בלע טבעת טמאה טובל ואובל בתרומה. בטמא טומאת מת איירי דחרב הרי הוא כחלל ואי לא דטומאה בלועה לא מטמאה לא היה מועיל לו טבילה דהיי דמגע בית הסתרים לא מטמא בנגע במשא מטמא וא"ת ודלמא בטבעת שנטמא צער

(פ"י מ"ח) ועוד אי בטומאת שרץ אם כן לא הויא אלא ראשון והייכי קתני דמטמא את האדם והא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאצ הטומאה: **ב**י קאמר רבה בגון שבצע שתי טבעות. פירש בקונטרס דאי מממתניתין ה"א הא דטבעת לא מטמאה האדם לא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הזב אצל טמא מת (דף מז:)

וליצא למימר דנטמא במשא שאין משא אלא צמי שהטומאה צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הזב אצל טמא מת וא"פ

איירי וי"ל דצתר דההיא דטבעת טהורה מיתניא במסכת מקואות

ששיעורו תפלי ככר האמור בעירוב דבעין מוון ב' טעדות ומנן הסם תפלי לביט המנוגע (שורבין שם) **תת חטיב**, תלכלת

מחר (ברכות שם) שהייתה מופעת משל שעורים (סוכה שם). **מיסב**, דרך הסירה שהיא תלכלת מחר שאינו פוזה אזה ואזה

(ברכות שם) שהיה זו בסיסיה שיעוריה ולא בנצלתה בעמידה והואן וצא שהוא שהיה תלכלתו יותר (שורבין שם) מי שהוא

מיסב הוא עקוק תלכלתו ואינו טרוד בדברים אחרים (סוכה שם). ואובל בליפתן. שנתלפת מחר (שורבין שם).

עא:

אמנו מגבו קאמרין מתוכו קאמרין. תימה ו מה נפשך מ"מ

פריך שפיר דליך תעבור הטומאה כיון דגבו טהור וש לומר ודלמא גמי תוכו טהור מליז ואיצא למיעבד ק"ו הכי ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל שאין גבו מליז לחוץ צפני הטומאה שבתוכו

מלטמא **ה** מליז **ו** (תוכו) על טהרה שבתוכו מליטמא תוכו של אדם שמליז וחוצץ צפני הטומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שציל תוכו על טהרה שבתוכו מליטמא וא"ת כיון דהא דהאדם מליז על טהרה שבתוכו היינו מקל וחומר דכלי חרס א"כ נימא דיו ולא ציל על טהרה שבתוכו מליטמא דהיטע הזב כמו כלי חרס המוקף צמיד פתיל דמיטמא דהיטע הזב כדאמרין בסוף ה' וליחוש שמה הסיטה אשתו נדה ואילו בתוספת' דההל' (פט"ו) מני צהדיא דלמא מציל על טהרה שבתוכו מליטמא דהיטע הזב דלאמרו להם בית הלל אי אתם מודים צנליעת טבעת ונכנס לאהל המת כו' אמרו להם בית שמאי לא אם אמרת בטבעת שהיא טהורה וי"ל דהיטע וי"ל דעבדי ק"ו מפריס קטנים המוקף צמיד פתיל דלפילו צלא היקף **ו** טהורים במשא הזב לפי שאין צאים לכלל מגע לפי דהעור והרוטב (לקמן דף קכד:): **ד**למטה מנא לן. דבלוע דלמטה גמי טהור דממוכה ממתינן דעוצר ומה גמי דטמאה היינו מדרצין כדלקמן ועוד דהשתא ק"ד דרבה מודה צמתי טבעות ומה דלמטה טבעות: **ב**לע בבמה מנא לן. דצהמה לא מטמא דממוכה ההוא כלב דאכל צמר המת לקמן דהעור והרוטב (דף קסז):

למאי הוצתה צבים שעל גבה אדם גמי לא בעי. וא"ת דלמא אפי' צכלים שהיא לצושה דשיין צהו מלבוש כדלשכתן גצי הוצאת צבת צפרק צמה צתמה יוצאה (שבת נג.) דצברים שחשוצים לה למלבוש ועוד

הקשה רבינו אפרים דצמורת כהנים ממעט צמה וכותי ללא צעו שהיה צכלים שהן לצושים מוכבס בגדיו המטמא צגדים מליז צצית המנוגע כותי וצהמה שאינם מטמאים צגדים אינם מליזים צצית המנוגע משמע צבת מלבוש היא אלא דמעטיה קרא דומיא דכותי דשיין ציה מלבוש וי"ל דצהמה אפילו כלים שהיא לצושה חשיצי כעל גצה כיון דלין מטמא מכחה דלאו צת טומאה היא וגצי אדם גמי כה"ג כשאין מטמאין מכחו כגון צגדים שעל גציו לא צעי שהייה אצל צגדים שהוא לצוש צטלים אצציה ומכחו צא להם הטומאה וגזרת הכתוב היא שאין לו כח לטמאם עד שצשה ולפירוש זה דטומאת צגדים שהוא לצוש מחמת האדם הם צאים אם כולו צפנים וידו מצחון ועצבת צאצב טמאה העצבת ואם הוא מצחון וידו צפנים וטבעת צאצב העצבת טהורה דצטלה אצציה והוא טהור דרובו לחוץ וקשה דצמורת כהנים וצמסכת נגעים פרק שלשה עשר דתנא היה עומד צפנים ופשט ידו לחוץ וטבעותיו צידו ושהה כדי אכילת פרס מוצאות היה עומד צחון ופשט ידו צפנים וטבעותיו צידו רבי יהודה מטמא מיד וחר"א צכדי אכילת פרס ושמה הסם מדרצנן הוא ולא מדאורייתא ומחמיר רבי יהודה לטמא מיד משום דלין הטומאה צאה להם מכה האדם: **אמר רבא** תרוייהו תנגהי. לאו מטומאה בלועה פריך דרבה גמי כשם קאמר משמע שגם לרבה היה פשוט מתוך המשנה אלא מטהרה בלועה פריך דטהרה גמי מנן כמו טומאה ולמה פשוט לו זה יותר מזה:

בלע טבעת טמאה טובל ואובל בתרומה. בטמא טומאת מת איירי דחרב הרי הוא כחלל ואי לאו דטומאה בלועה לא מטמאה לא היה מועיל לו טבילה דהיי דמגע בית הסתרים לא מטמא בנגע במשא מטמא וא"ת ודלמא בטבעת שנטמא צער (פ"י מ"ח) ועוד אי בטומאת שרץ אם כן לא הויא אלא ראשון והייכי קתני דמטמא את האדם והא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאצ הטומאה: **ב**י קאמר רבה בגון שבצע שתי טבעות. פירש בקונטרס דאי מממתניתין ה"א הא דטבעת לא מטמאה האדם לא משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו אלא צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הזב אצל טמא מת (דף מז:)

וליצא למימר דנטמא במשא שאין משא אלא צמי שהטומאה צאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הזב אצל טמא מת וא"פ איירי וי"ל דצתר דההיא דטבעת טהורה מיתניא במסכת מקואות

ששיעורו תפלי ככר האמור בעירוב דבעין מוון ב' טעדות ומנן הסם תפלי לביט המנוגע (שורבין שם) **תת חטיב**, תלכלת

מחר (ברכות שם) שהייתה מופעת משל שעורים (סוכה שם). **מיסב**, דרך הסירה שהיא תלכלת מחר שאינו פוזה אזה ואזה

(ברכות שם) שהיה זו בסיסיה שיעוריה ולא בנצלתה בעמידה והואן וצא שהוא שהיה תלכלתו יותר (שורבין שם) מי שהוא

מיסב הוא עקוק תלכלתו ואינו טרוד בדברים אחרים (סוכה שם). ואובל בליפתן. שנתלפת מחר (שורבין שם).

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

אדם. שמעבז טומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו מליטמא משום בלוע: מה לגלי חרס. דין הוא שציל על טהרה שבתוכו שכן יש צו דל קל אחר שאינו מטמא מגבו: **א**טו אן מגבו קאמרין. מי ילפינן גב אדם מגב כלי חרס דמיפרוך הכי:

מסוכו קאמרין. תוך דלמא גמרין מתוך כלי חרס וכ"ש דקל וחומר אלימא הוא דלדרכה תוך כלי חרס חמור מתוכו של אדם: **ש**כן **מ**טמא **מ**אוירו. צלא נגיעה מה שאין כן צלדס הלךך קל וחומר מה חויר כלי חרס שאינו מצליע טומאה צבו מלטמא וצמצליע טהרה צבו מליטמא אדם שמצליע טומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שציל על טהרה צבו מליטמא הוציל וקל הוא שאין מקבל חויר האדם טומאה לעולם: **ד**למעלה. דרך פיו דכתיב (ויקרא יא) והאוכל מנצלמה: **ד**למטה. תחז לו דרך בית הריעי עד שנצלה וכגון שהיה א מחוז צשפופרת ולא טימאיו צכניסמו צמגע: **מ**נין. שלאחר מכאן לא יטמאנו **ה** במשא הוציל ובלוע: **א**לא **ע**י"י **מ**עלה. אם לא יכנס דרך הפה לא יתעכל צמעיים לעולם: **ע**יכול **ד**למטה **ר**ב. צפה אינו מתעכל כל כך עד שיויר למטה: **צ**ריך **ש**הייה. לנמא צגדים שהוא לצוש דכתיב (שס יד) והצב אל הבית יטמא וולא כתיב צכוס צגדים והאוכל צצית יכבס את צגדיו (שס) ומוקמינן לה צמורת כהנים **ו** לשוהה שיעור אכילה: **ה**אמר **צ**צהמה **ש**אינה **צ**ריכה שהייה. שאם נכנסת טעונה כלים הרי הן טמאים מיד דוהצב אל הבית קרינא צזה: ומשנינן **ל**מאי **ה**לכחא. אמרת אין צריכה שהייה על כרחך לכלים שעליה דהא לאו צת מילצש צגדים היא אלא דרך משוי ודרך משוי אדם גופיה לא צעי שהייה שאם לא היה לצוש צגדיו אלא נטלם על כתפו ונכנס טמאין מיד: **ו**טבעותיו **צ**ידיו. צקומוו שלא כדרך מלבוש: **ט**מאין **מ**יד. דקרינא גמי צכלים והצב אל הבית: **ה**יה **ל**בוש **ל**ניו **ו**ו'. הוו לכו צגדים ידיה וכתיב והאוכל צצית יכבס את צגדיו עד שצשהה שיעור אכילה: **פ**רס. חצי ככר של עיריז שהוא מוון שמי טעודות והוא שמונה צצלים כדלמרינן בעירובין (דף פצז): **ת**רוייהו **פ**סגיה. קושא היא. כלומר מאי אשמועינן רבה: **ט**מאה. טומאת מת וכלי מתכות המיטמאין צמת הרי הן כמת דלמר מר (לעיל ג.) חרב [במדבר יט] הרי הוא כחלל: **ט**ובל. לפי שנטמא צנגיעמה קודם צצלעה: **ט**ובל **ו**אובל **צ**פרומה. דמשנצלעה אינה מטמאה: **ה**קיאם **ט**מאה. דלא אהני ליה טבילת האדם: **ו**טמאסו. שנגעה צו ציציאתה: **ו**הזה. צשלישי:

ושנה. צשציעי: **ה**רי **ה**יא **כ**מה **ש**היפה. טהורה לפי שלא קצלה טומאה מן האדם משצלעה דאי טמאה היכי מצי למימר הרי היא כמה שהיתה הא לא טבלה וטבילת האדם לא מהניא לה. ולהכי נקט הוה ושנה וטבל ואחר כך הקיאה דאם הקיאה קודם טבילה טמאה ציציאתה צמגעו: **י**י **ק**אמר **ר**בה **ו**ו'. דאי מממתניתין דקתני צלע טבעת טמאה טובל וואובל דמישמע לא מטמיה הוא אמינא טעמא לאו משום בליעה הוא אלא משום דמגע בית הסתרים לאו נגע הוא לענין טומאה כדלמרינן במסכת נדה (דף מג.) מוידיו לא שטרך צמיס **ו** וגצי טבעת ליכא למימר טטמא את האדם במשא שאין משא אלא למי שהטומאה יוצאה ממנו כגון מת ונצלה ומעיינות הזב אצל טמא מת אע"פ שהוא אצ הטומאה אין לו משא וטבעת טהורה גמי דתנן דלא מטמא מחמת אדם גמי טעמא משום דמגע בית הסתרים דלמא לא מטמא אצל טבעת בטבעת לאו צית הסתרים שיין למימר צזה אע"פ שנטמנו צלדס ויהרי הן כמונחין צתיבה וניטמו אשמועינן רבה דטעמא דממתניתין משום בלוע היא ואפילו צחרתה לא מטמא: **ו**הא

איירי וי"ל דצתר דההיא דטבעת טהורה מיתניא במסכת מקואות ששיעורו תפלי ככר האמור בעירוב דבעין מוון ב' טעדות ומנן הסם תפלי לביט המנוגע (שורבין שם) **תת חטיב**, תלכלת

מחר (ברכות שם) שהייתה מופעת משל שעורים (סוכה שם). **מיסב**, דרך הסירה שהיא תלכלת מחר שאינו פוזה אזה ואזה

(ברכות שם) שהיה זו בסיסיה שיעוריה ולא בנצלתה בעמידה והואן וצא שהוא שהיה תלכלתו יותר (שורבין שם) מי שהוא

מיסב הוא עקוק תלכלתו ואינו טרוד בדברים אחרים (סוכה שם). ואובל בליפתן. שנתלפת מחר (שורבין שם).

מסורת הש"ס

א צרכות מא. עירובין ד.

ג נגעים פ"ג מ"ט סוכה ה.

ב מקואות פ"י משנה ה.

א שם, ד, [מנורע פרק ה].

ה [ויקרא טו], ו, עין

רש"י, ו, י"ח מ"י.

גדיון הש"ס

גב' שומאה בלועה דרתנ.

עין כלס פ"ח מ"ה:

הגהות הב"ח

אל רש"י ד"ה מנין וכו' צמשא. גיב' דבמגע צלאה אינו מטמא מכה בית הסתרים ולא הנצמי למה פירש"י דלחרי צמחוב צשפופרת דלמא האו צעלא האם אינו מטמא צמשא אחר שטבל כמו דלחרי צטומאה צלעס למעלה: **ב** תוס' ד"ה אטו וכו' דלפי צלא היקף טהורים. גיב' עיין פירש"י פרק י"ע דף פד ע"ב צד"ה דין הוה וכן צציק דף כ"ה:

הגהות מור"ב

א רש"י צד"ה דלמטה וכו' מחוב צשפופרת. גיב' עי' ח"ר ש"ש: **ב** תוס' ד"ה אטו וכו' צמי הטומאה שבתוכו מליטמא מליז חור. מתקח מלת חור. וגיב' עיין מהמ"ל דמוקף זה ומתש"א ו"ל מקיימו היטוי ועיין חרובי ה"רן ומצין מלת מה נפשך דנקטו הסו"ס צלגוס:

מוסף רש"י

הבכנס לבית המנוגע. צצית המנוגע כתיב והצב אל הבית יטמא עד הערב ולא כתיב צכוס גגדים והאוכל צצית יכבס את צגדיו. צצהה שיעור אכילה ואפילו לא יאכל, מנדכמי צספיה והאובל צצית יכבס את צגדיו, תל צגדיו עמו שלא דרך מלבוש, אין אלו צגדיו וטמאים מיד, שאף צבן אי קורא והצב אל הבית, ושהוא לבוס צבן צעי שהיה (ברכות מה. וכוני"ו שורבין ד. וסוכה ה.) היה לצבוי צבלי. דליקוי להו (שם) וכן כולס דרך לצשמן קריין צגדיו ופטלן אלא (שורבין שם.) הוא טמא מיד. דכתיב והצב אל הבית יטמא, והן טהורין עד שישעה. דכתיב והאוכל צצית יכבס וגו', ודרשין תפלי אין לי אלא אובל ואובל, אובל צלא שוכב צלא אובל, לא אובל ולא שוכב מנין, מ"ל יכבס צגדיו ריבה, שמי פעמים כתיב יכבס צגדיו, ואם סופנו לרבות הכל מה מ"ל דואובל, לתן שיעור לשוכב כדי אכילה, שאין טעון כיסוס צגדים עד שצשה כדי אכילה, וגופו טמא מיד דהכי כתיב והצב אל הבית יטמא ואל כתיב כיסוס צגדים, והאוכל צצית דהייט שוהה כדי אכילה יכבס צגדיו (סוכה שם וכוני"ו שורבין שם.) **א**בילת **פ**רס. חצי ככר שיעורו צו חממים את העיריז שהוא כולו מוון שמי טעדות ותליו שם טעודה אמת (ברכות שם) ד' צצים הן מוון טעודה צינונים, פרס לשון פירוסה

ששיעורו תפלי ככר האמור בעירוב דבעין מוון ב' טעדות ומנן הסם תפלי לביט המנוגע (שורבין שם) **תת חטיב**, תלכלת

מחר (ברכות שם) שהייתה מופעת משל שעורים (סוכה שם). **מיסב**, דרך הסירה שהיא תלכלת מחר שאינו פוזה אזה ואזה

(ברכות שם) שהיה זו בסיסיה שיעוריה ולא בנצלתה בעמידה והואן וצא שהוא שהיה תלכלתו יותר (שורבין שם) מי שהוא

מיסב הוא עקוק תלכלתו ואינו טרוד בדברים אחרים (סוכה שם). ואובל בליפתן. שנתלפת מחר (שורבין שם).